

ĢENERĀLADVOKĀTES VERICAS TRSTENJAKAS [VERICA TRSTENJAK]
SECINĀJUMI,
sniegti 2010. gada 17. jūnijā¹

Satura rādītājs

I — Ievads	I - 11340
II — Atbilstošās tiesību normas	I - 11340
A — Savienības tiesības	I - 11340
1) Direktīva 91/414	I - 11340
2) Regula Nr. 1610/96	I - 11343
B — Valsts tiesības	I - 11345
III — Fakti un prejudiciālais jautājums	I - 11346
IV — Tiesvedība Tiesā	I - 11348
V — Lietas dalībnieku argumenti	I - 11348
VI — Juridiskais vērtējums	I - 11353
A — Direktīvas 91/414 un Regulas Nr. 1610/96 noteikumi un to savstarpējā saistība	I - 11353
1) Direktīvā 91/414 paredzētā augu aizsardzības līdzekļu tirdzniecības atļauja	I - 11353
2) Papildu aizsardzības sertifikāta piešķiršana augu aizsardzības līdzekļiem saskaņā ar Regulu Nr. 1610/96	I - 11355
3) Regulas Nr. 1610/96 un Direktīvas 91/414 savstarpējā saistība	I - 11356

1 — Oriģinālvaloda — vācu.

B — Augu aizsardzības līdzekļiem papildu aizsardzības sertifikāts nevar tikt piešķirts, pamatojoties uz pagaidu tirdzniecības atļauju Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta izpratnē	I - 11357
C — Prejudiciālā nolēmuma iedarbības laikā ierobežošana	I - 11364
VII — Secinājumi	I - 11373

I — Ievads

1. Šajā prejudiciālajā tiesvedībā *Bundespatentgericht* [Federālā Patentu tiesa] (turpmāk tekstā — “iesniedzējtiesa”) atbilstoši EKL 234. pantam² uzdod Tiesai prejudiciālu jautājumu par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 23. jūlija Regulu (EK) Nr. 1610/96 par papildu aizsardzības sertifikāta ieviešanu attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļiem³. Iesniedzējtiesa būtībā vēlas uzzināt, vai saskaņā ar Regulas Nr. 1610/96 3. pantu papildu aizsardzības sertifikāts var tikt pieprasīts un piešķirts jau tad, kad saņemta pagaidu atļauja augu aizsardzības līdzekļa laišanai tirgū (Padomes 1991. gada 15. jūlija Direktīvas 91/414/EEK par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū⁴

2 — Saskaņā ar Lisabonas Līgumu, ar ko groza Līgumu par Eiropas Savienību un Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, parakstīts Lisabonā 2007. gada 13. decembrī (OV C 306, 1. lpp.), prejudiciālo tiesvedību turpmāk regulē LESD 267. pants.

3 — OV L 198, 30. lpp.

4 — OV L 230, 1. lpp., redakcijā, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 23. februāra Regulu (EK) Nr. 396/2005, ar ko paredz maksimāli pieļaujamos pesticīdu atlieku līmeņus augu un dzīvnieku izcelsmes pārtikā un barībā un ar ko groza Padomes Direktīvu 91/414/EEK (OV L 70, 1. lpp.).

8. panta 1. punkta izpratnē), vai vienīgi tad, ja ir saņemta galīgā atļauja šā augu aizsardzības līdzekļa laišanai tirgū šīs direktīvas 4. panta izpratnē.

II — Atbilstošās tiesību normas

A — Savienības tiesības

1) Direktīva 91/414

2. Saskaņā ar Direktīvas 91/414 3. panta 1. punktu dalībvalstis paredz, ka augu aizsardzības līdzekļus nedrīkst laist tirgū un izmantot šo valstu teritorijā, ja vien tās nav atļāvušas attiecīgo līdzekli saskaņā ar šo direktīvu, izņemot gadījumus, kad uz paredzēto izmantošanu attiecas 22. pants.

3. Direktīvas 91/414 4. panta 1. punktā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nodrošina to, ka augu aizsardzības līdzeklis netiek atļauts, ja vien nav tā, ka:

a) tā sastāvā esošās aktīvās vielas ir uzskaitītas I pielikumā un visi tajā izklāstītie nosacījumi ir izpildīti, un attiecībā uz turpmākajiem b), c), d) un e) punktiem, ievērojot VI pielikumā paredzētos vienošanos principus;

b) ievērojot pašreizējās zinātnes un tehnikas atziņas un III pielikumā paredzēto dokumentācijas novērtējumu, ir konstatēts, ka tad, ja to izmanto saskaņā ar 3. panta 3. punktu un ievērojot visus parastos nosacījumus, saskaņā ar kuriem to drīkst lietot, kā arī tā lietošanas sekas:

i) tas ir pietiekami efektīvs;

ii) tas nekaitē augiem vai augu produktiem;

iii) tas neizraisa nevajadzīgas pārbaudāmo mugurkaulnieku ciešanas un sāpes;

iv) tas tiešā vai netiešā veidā nekaitē cilvēku vai dzīvnieku veselības stāvoklim (piemēram, caur dzeraamo ūdeni, pārtiku vai barību) vai gruntsūdeņiem;

v) tam nav nepieļaujamas ietekmes uz vidi, jo īpaši ņemot vērā šādus apsvērumus:

— kas ar to notiek un kā tas izplatās vidē, jo īpaši ūdens piesārņošana, ieskaitot dzeramo ūdeni un gruntsūdeņus;

— tā ietekme uz blakussugām;

c) tā sastāvā esošo aktīvo vielu raksturu un daudzumu un atsevišķos gadījumos — visus toksikoloģiski vai ekotoksiski nozīmīgos piemaisījumus un palīgvielas var noteikt ar attiecīgām metodēm, saskaņojot atbilstoši 21. pantā paredzētajai procedūrai vai arī, ja ne, saskaņojot ar iestādēm, kas ir atbildīgas par atļaušanu;

- d) tā atliekas, kas radušās atļautas izmantošanas rezultātā un kas ir nozīmīgas toksikoloģiskā vai vides aspektā, var noteikt, izmantojot attiecīgas vispārēji lietotas metodes;
- e) tā fizikālās un ķīmiskās īpašības ir noteiktas un tiek atzītas par pieļaujamām līdzekļa attiecīgai lietošanai un uzglabāšanai;
- f) attiecīgos gadījumos, MAL lauksaimniecības produktiem, kurus ietekmē atļaujā minētā izmantošana, ir noteikts vai mainīts saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 396/2005.”
- b) šo līdzekļu lietošana, kas notiek atbilstoši labai augu aizsardzības praksei, neatstāj nekādu kaitīgu iespaidu uz cilvēku vai dzīvnieku veselību vai gruntsūdeņiem, un tās nepieļaujamā veidā neietekmē vidi, un minētās atliekas tiktāl, ciktāl tām ir nozīme toksikoloģiskā vai vides aspektā, var izmērīt ar vispārēji lietotu metožu palīdzību;

4. Direktīvas 91/414 5. panta 1. punktā ir paredzēts:

“1. Ņemot vērā pašreizējās zinātnes un tehnikas atziņas, aktīvo vielu sākotnēji iekļauj I pielikumā uz laiku, kas nepārsniedz 10 gadus, ja var paredzēt, ka aktīvo vielu saturošie augu aizsardzības līdzekļi atbildīs šādiem nosacījumiem:

- a) šo līdzekļu atliekas, kas radušās tādas izmantošanas rezultātā, kas atbilst labai

5. Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta teksts ir šāds:

“Lai ļautu veikt jauno aktīvo vielu īpašību pakāpenisku novērtēšanu un padarītu jaunus preparātus pieejamākus izmantošanai lauksaimniecībā, atkāpjoties no 4. panta, dalībvalsts uz laiku, kas nepārsniedz trīs gadus, var atļaut tādu augu aizsardzības līdzekļu laišanu

tirgū, kuri satur I pielikumā neiekļautu aktīvo vielu un kuri divus gadus pēc šīs direktīvas izziņošanas vēl nav pieejami tirgū, ar noteikumu, ka:

a) piemērojot 6. panta 2. un 3. punktu, tiek konstatēts, ka aktīvās vielas dokumentācija atbilst II un III pielikuma prasībām attiecībā uz paredzēto izmantošanu;

b) dalībvalsts nosaka, ka aktīvā viela var atbilst 5. panta 1. punkta prasībām un ka var paredzēt, ka augu aizsardzības līdzeklis atbilst 4. panta 1. punkta b) līdz f) apakšpunktu prasībām.

[..]”

2) Regula Nr. 1610/96

6. Regulas Nr. 1610/96 2. panta teksts ir šāds:

“Visi produkti [līdzekļi], kas kādas dalībvalsts teritorijā ir aizsargāti ar patentu un kā augu

aizsardzības līdzekļi pirms to tirdzniecības pakļauti administratīvās atļaujas procedūrai saskaņā ar Direktīvas 91/414/EEK 4. pantu vai līdzvērtīgu noteikumu valsts tiesību aktos, ja tas ir augu aizsardzības līdzeklis, attiecībā uz kuru atļaujas pieteikums tika iesniegts, pirms attiecīgā dalībvalsts bija ieviesusi Direktīvu 91/414/EEK, saskaņā ar šajā regulā paredzētajiem apstākļiem un noteikumiem var būt sertifikāta priekšmets.”

7. Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punktā ir noteikts:

“Sertifikātu piešķir, ja dalībvalstī, kurā 7. pantā minētais pieteikums ir iesniegts, pieteikuma iesniegšanas dienā:

a) līdzekli aizsargā spēkā esošs pamata patents;

b) līdzeklis kā augu aizsardzības līdzeklis saņēmis derīgu tirdzniecības atļauju saskaņā ar Direktīvas 91/414/EEK 4. pantu vai līdzvērtīgu valsts tiesību aktu noteikumu;

- c) līdzeklis līdz šim nekad nav bijis kāda sertifikāta priekšmets;
2. Neatkarīgi no 1. punkta, ja tirdzniecības atļauja piešķirta pirms pamatpatenta izdošanas, sertifikāta pieteikums ir jāiesniedz sešos mēnešos no patenta izdošanas dienas.”
- d) apakšpunktā paredzētā atļauja ir pirmā atļauja produkta [līdzekļa] kā augu aizsardzības līdzekļa tirdzniecībai.”

8. Saskaņā ar Regulas Nr. 1610/96 4. pantu: nepārsniedzot pamatpatenta piešķirtās aizsardzības limitus, aizsardzība, ko piešķir sertifikāts, aptver vienīgi līdzekli, uz ko attiecas atbilstošā augu aizsardzības līdzekļa tirdzniecības atļauja, attiecībā uz jebkādu līdzekļa kā augu aizsardzības līdzekļa izmantošanu, kas izsniegta pirms sertifikāta termiņa beigām. Saskaņā ar 5. pantu (ievērojot 4. pantu): sertifikāts piešķir tādas pašas tiesības kā pamatpatents un uz to attiecas tie paši ierobežojumi un tie paši pienākumi.

9. Regulas Nr. 1610/96 7. pantā pieteikuma iesniegšana papildu aizsardzības sertifikāta saņemšanai ir reglamentēta šādi:

“1. Sertifikāta pieteikumu iesniedz sešu mēnešu laikā no dienas, kad līdzeklim kā augu aizsardzības līdzeklim piešķirta 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētā tirdzniecības atļauja.

10. Saskaņā ar Regulas Nr. 1610/96 9. panta 1. punktu sertifikāta pieteikums ir jāiesniedz tās dalībvalsts rūpnieciskā īpašuma kompetentajai iestādei, kura piešķirusi pamatpatentu vai kuras vārdā tas tika piešķirts, un kurā saņemta 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētā līdzekļa tirdzniecības atļauja, ja vien dalībvalsts šim nolūkam neizrauga citu iestādi.

11. Regulas Nr. 1610/96 10. pantā ir noteikts:

“1. Ja sertifikāta pieteikums un līdzeklis, uz ko tas attiecas, atbilst šajā regulā noteiktajiem nosacījumiem, 9. panta 1. punktā minētā iestāde piešķir sertifikātu.

2. Šīs regulas 9. panta 1. punktā minētā iestāde, ievērojot 3. punktu, noraida sertifikāta pieteikumu, ja pieteikums vai līdzeklis, uz ko tas attiecas, neatbilst šajā regulā noteiktajiem nosacījumiem.

[..]”

12. Regulas Nr. 1610/96 13. pantā ir šādi regulēts papildu aizsardzības sertifikāta darbības laiks:

“1. Sertifikāts stājas spēkā pamata patenta likumīgā termiņa beigās uz laiku, kas ir vienāds ar laika posmu no dienas, kad tika iesniegts pamata patenta pieteikums, līdz dienai, kad piešķirta pirmā atļauja tirgot līdzekli Kopienā, kas samazināts par pieciem gadiem.

2. Neatkarīgi no 1. punkta, sertifikāta spēkā esamības laiks nevar pārsniegt piecus gadus no tā spēkā stāšanās dienas.

3. Sertifikāta spēkā esamības laika aprēķināšanai vienīgi tad ņem vērā provizorisku pirmo tirdzniecības atļauju, ja tai tieši seko galīgā atļauja attiecībā uz to pašu līdzekli.”

13. Saskaņā ar Regulas Nr. 1610/96 15. panta 1. punkta a) apakšpunktu papildu aizsardzības sertifikāts nav spēkā, ja tas piešķirts, neievērojot 3. panta noteikumus. Saskaņā ar šīs regulas 15. panta 2. punktu jebkura persona var iesniegt pieteikumu vai celt prasību attiecībā uz sertifikāta spēkā neesamību atbildīgajā iestādē saskaņā ar valsts tiesību aktiem attiecīgā pamata patenta anulēšanai.

B — Valsts tiesības

14. *Gesetz zum Schutz der Kulturpflanzen* [Kultūraugu aizsardzības likuma] (turpmāk tekstā — “*PflSchG*”)⁵ 15. pantā ir regulēta kārtība, atbilstoši kurai *Bundesamt für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit* [Federālais patērētāju aizsardzības un pārtikas nekaitīguma birojs] izsniedz atļaujas augu aizsardzības līdzekļiem atbilstoši Direktīvas 91/414 4. pantam.

5 — 1986. gada 15. septembra *Gesetz zum Schutz der Kulturpflanzen* [Kultūraugu aizsardzības likums] tā 1998. gada 14. maijā izsludinātajā redakcijā (*BGBI. I*, 971., 1527. un 3512. lpp.), kas pēdējoreiz grozīts ar 2009. gada 29. jūlija likuma 13. pantu (*BGBI. I*, 2542. lpp.).

15. *PflSchG* 15.c pantā ir paredzēts, ka *Bundesamt für Verbraucherschutz und Lebensmittelsicherheit* atbilstoši Direktīvas 91/414 8. pantā noteiktajai kārtībai izsniedz pagaidu atļaujas augu aizsardzības līdzekļiem.

III — Fakti un prejudiciālais jautājums

16. Atbildētāja pamata prāvā ir 1992. gada 12. februārī Eiropas Patentu iestādē pieteiktā un 1998. gada 11. novembrī piešķirtā Eiropas patenta Nr. 0 574 418 ar nosaukumu “Arilsulfonilkarbamīds, tā izgatavošanas process un izmantošana par herbicīdu un augšanas regulētāju”, kas ir spēkā arī Vācijas Federatīvās Republikas teritorijā un kas cita starpā iekļauj herbicīdu ar nosaukumu jodsulfurons (turpmāk tekstā — “pamatpatents”), īpašniece. Pamatpatents cita starpā attiecas arī uz ķīmisko savienojumu, kura parastais nosaukums ir jodsulfurons. Jodsulfurons darbojas kā herbicīds līdzeklis.

17. 1998. gadā atbildētāja pamata prāvā Vācijas kompetentajās iestādēs iesniedza pieteikumu par aktīvās vielas “jodsulfuronmetilnātriju” iekļaušanu Direktīvas 91/414 I pielikumā. Turklāt 1998. gada 13. decembrī

atbildētāja pamata prāvā atbilstoši *PflSchG* 15.c pantam iesniedza pieteikumu pagaidu atļaujas saņemšanai attiecībā uz augu aizsardzības līdzekli *Husar*, kura sastāvā ir aktīvā viela jodsulfurons.

18. Ar 1999. gada 31. maija⁶ lēmumu Komisija apstiprināja, ka atbilstoši Direktīvas 91/414 6. panta 2. punktam iesniegtie dokumenti ir pilnīgi un principā atbilst šīs direktīvas II un III pielikuma prasībām par datiem un informāciju. Ar 2000. gada 9. marta lēmumu *Biologische Bundesanstalt für Land- und Forstwirtschaft* [Federālā lauksaimniecības un mežsaimniecības iestāde] atbilstoši *PflSchG* 15.c pantam izdeva atļauju ar darbības termiņu līdz 2003. gada 8. martam (turpmāk tekstā — “pagaidu atļauja”) (atļaujas Nr. 4727-00) attiecībā uz augu aizsardzības līdzekli *Husar*.

19. Ar 2003. gada 21. maija lēmumu⁷ Komisija konstatēja, ka pieteikuma par aktīvās vielas jodsulfuronmetilnātriju iekļaušanu Direktīvas 91/414 I pielikumā izskatīšanas

6 — Komisijas 1999. gada 31. maija lēmums, ar ko atzīst par pilnīgu dokumentāciju, kas iesniegta sīkākai pārbaudei saistībā ar ZA 1296 (mezotriona), jodsulfuronmetilnātriju (AEF 115008), siltiofama (MON 65500) un gliokladija katenulātuma iespējamo iekļaušanu Padomes Direktīvas 91/414/EEK par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū I pielikumā (OV L 148, 44. lpp.).

7 — Komisijas 2003. gada 21. maija lēmums, ar ko dalībvalstīm atļauj pagarināt pagaidu atļaujas attiecībā uz jaunām aktīvajām vielām jodsulfuronmetilnātriju, indoksakarbū, S-metolāloru, kodolu poliedrozes virusu *Spodoptera* eksigua, tepraoksidimu un dimetēnamidu-P (OV L 127, 58. lpp.).

ietvaros vēl norisinās dokumentu pārbaude. Tā kā konkrētām bažām neesot bijis pamata, dalībvalstis tika pilnvarotas par 24 mēnešiem pagarināt pagaidu atļaujas tiem augu aizsardzības līdzekļiem, kas satur jodsulfuronmetilnātriju. Uz atbildētāja pamata prāvās pieteikuma pamata ar 2000. gada 9. marta lēmumu piešķirtā pagaidu atļauja tika pagarināta līdz 2005. gada 21. maijam.

20. Aktivā viela jodsulfurons Direktīvas 91/414 I pielikumā tika iekļauta, pamatojoties uz Komisijas 2003. gada 25. septembra Direktīvu 2003/84/EK, ar ko groza Padomes Direktīvu 91/414/EEK, lai iekļautu tajā flurtamonu, flufenacetu, jodsulfuronu, dimetēnamīdu-P, pikoksistrobīnu, fostiazātu un siltiofamū kā aktīvās vielas⁸.

21. Ar 2005. gada 13. janvāra lēmumu augu aizsardzības līdzeklim *Husar* ar tajā esošo aktīvo vielu jodsulfuronu saskaņā ar *PflSchG* 15. pantu tika izsniegta atļauja uz desmit gadiem — līdz 2015. gada 31. decembrim.

22. Jau 2000. gada 8. septembrī, pamatojoties uz saskaņā ar *PflSchG* 15.c pantu 2000. gada

9. martā izsniegto atļauju, kas vienlaikus bija pirmā atļauja aktīvās vielas jodsulfurona kā augu aizsardzības līdzekļa laišanai Kopienas tirgū, atbildētāja pamata prāvā iesniedza pieteikumu *Deutsches Patent- und Markenamt* [Vācijas Patentu un preču zīmju birojam] (turpmāk tekstā — “*DPMA*”) par papildu aizsardzības sertifikāta piešķiršanu jodsulfuronam un tā esteriem un sāļiem, tostarp tā nesāļu formai — metiljodsulfuronam. *DPMA* ar 2001. gada 5. oktobra lēmumu šo atbildētāja pamata prāvā pieteikumu bija daļēji noraidījusi. Atbildētāja pamata prāvā to pārsūdzēja iesniedzējtiesā, kas ar 2003. gada 17. jūlija nolēmumu piešķīra augu aizsardzības līdzeklim papildu aizsardzības sertifikātu Nr. 100 75 026 “Jodsulfuronam un tā alkil esteriem (no C1 līdz C12) un sāļiem, tostarp jodsulfurona metilnātrija sāļiem” — uz laiku no 2012. gada 13. februāra līdz 2015. gada 9. martam. Termina aprēķins tika pamatots ar 2000. gada 9. marta atļauju kā pirmo atļauju laišanai Kopienas tirgū.

23. Prasītāja pamata prāvā ir cēlusi prasību atcelt aizsardzības sertifikātu Nr. 100 75 026. Tā apgalvo, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1610/96 15. panta 1. punkta a) apakšpunktu strīdīgais sertifikāts ir atzīstams par spēkā neesošu, jo tas esot piešķirts, pārkāpjot šīs regulas 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Saskaņā ar *PflSchG* 15.c pantu izsniegtā 2000. gada 9. marta atļauja Nr. 4727-00, kas ir sertifikāta pamatā, esot uzskatāma

8 — OVL 247, 20. lpp.

par pagaidu tirdzniecības atļauju Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta izpratnē, un tādēļ neatbilstot Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajam nosacījumam.

Itālijas Republikas valdība, kā arī Komisija. Tiesas sēdē, kas notika 2010. gada 22. aprīlī, piedalījās prasītājas un atbildētājas pamata prāvā, kā arī Komisijas pārstāvji.

24. Tā kā iesniedzējtiesai ir šaubas par Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretāciju, tā Tiesai ir uzdevusi šādu prejudiciālo jautājumu:

V — Lietas dalībnieku argumenti

“Vai Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu var piemērot tikai tirdzniecības atļaujai, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. pantu, vai arī sertifikātu tāpat var piešķirt, pamatojoties uz tirdzniecības atļauju, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu?”

26. Prasītāja pamata prāvā un Komisija uzskata, ka saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. pantu izsniegta tirdzniecības atļauja ir obligāts priekšnosacījums papildu aizsardzības sertifikāta piešķiršanai saskaņā ar Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Turpretī atbildētāja pamata prāvā un Itālijas Republikas valdība uzskata, ka Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētā norāde nevar tikt attiecināta tikai uz galīgo atļauju Direktīvas 91/414 4. panta izpratnē, bet gan esot jāattiecina arī uz pagaidu atļaujām šīs direktīvas 8. panta 1. punkta izpratnē.

IV — Tiesvedība Tiesā

25. 2009. gada 28. aprīļa lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu tika saņemts Tiesas kancelējā 2009. gada 24. jūnijā. Rakstveida procesa ietvaros rakstveida apsvērumus iesniedza prasītāja pamata prāvā, atbildētāja pamata prāvā,

27. *Atbildētāja pamata prāvā* vispirms uzsver prejudiciālā jautājuma būtisko saimniecisko nozīmi. Turklāt tā it īpaši uzsver, ka DPMA esot mainījusi savu papildu aizsardzības sertifikātu piešķiršanas augu aizsardzības

līdzekļiem praksi. Tā kā līdz šim *DPMA* un lielākās citu dalībvalstu iestāžu daļas prakse esot bijusi tāda, ka tās aizsardzības sertifikātus piešķir, pamatojoties uz atļauju, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu, tad lielākā Vācijā un citās dalībvalstīs augu aizsardzības līdzekļiem izsniegto papildu aizsardzības sertifikātu daļa zaudētu spēku, ja Tiesa šo praksi atzītu par regulai neatbilstošu. Zaudējumi nozarei būtu ievērojami un neatgriezeniski, it īpaši šajos gadījumos, kuros pa to laiku saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. pantu tika izsniegtas atļaujas, bet pieteikšanās termiņš saskaņā ar Regulas Nr. 1610/96 7. pantu būtu beidzies, līdz ar to nebūtu iespējams iesniegt pieteikumus jaunu aizsardzības sertifikātu saņemšanai.

izsniegšanas procedūras lielāko daļu. Tieši šīs īpaši ilgās atļauju izsniegšanas procedūras dēļ īpašniekam, kura pamatpatentam ir beidzies derīguma termiņš, vairs nebūtu iespējas iegūt aizsardzības sertifikātu, kaut arī tas pie tā nav vainojams.

28. Tomēr Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta attiecināšana vienīgi uz atļaujām, kas izsniegtas saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. pantu, praksē izraisītu sekas — turklāt ne vien attiecībā uz pagātni, bet arī attiecībā uz nākotni, kas būtu pret-runā deklarētās regulas būtībai un mērķim. Tas notiktu tostarp tādēļ, ka saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. pantu notiekošā atļauju izsniegšanas procedūra varot noritēt tik ilgi, ka pamatpatenta darbības termiņš būs beidzies vēl pirms atļaujas izsniegšanas saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. pantu. Turklāt pieteikuma iesniedzējs neesot atbildīgs par atļauju

29. Atbildētāja pamata prāvā uzskata, ka Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta teksts var attiekties arī uz atļaujām, kas izsniegtas saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. pantu. Šāda interpretācija atbilstot Regulas Nr. 1610/96 būtībai un mērķim, jo atļaujas, kas izsniegtas saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. pantu, un atļaujas, kas izsniegtas saskaņā ar tās 8. panta 1. punktu, esot līdzvērtīgas. Objektīvi vērtējot, atļauja, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu, esot atļauja šīs direktīvas 4. panta izpratnē.

30. Atbildētāja pamata prāvā arī uzsver, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu aizsardzības sertifikāta piešķiršanai pietiekot arī ar atļauju, kas izsniegta saskaņā ar līdzvērtīgu dalībvalsts tiesību normu. Ja jau šāda augu aizsardzības

līdzekļa tirdzniecības atļauja, attiecībā uz kuru pieteikums iesniegts pirms Direktīvas 91/414 transponēšanas, esot pietiekama aizsardzības sertifikāta piešķiršanai, tad katrā ziņā esot pietiekama arī atļauja, par kuru saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu pieteikums ir iesniegts pēc transponēšanas.

31. Visbeidzot, atbildētāja pamata prāvā izvirza argumentu arī par Regulas Nr. 1610/96 13. panta 3. punktu. Saskaņā ar šo normu, aprēķinot sertifikāta darbības termiņu, pirmā pagaidu atļauja tiek ņemta vērā vienīgi tad, ja tai uzreiz seko galīga atļauja attiecībā uz šo pašu līdzekli. Atbildētāja pamata prāvā uzskata, ka ar “provizorisku atļauju” Regulas Nr. 1610/96 13. panta 3. punkta izpratnē saprot gan pagaidu atļauju, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu, gan arī šīs direktīvas 8. panta 4. punktā paredzēto “ārkārtas atļauju”. Regulas Nr. 1610/96 13. panta 3. punktā ietvertu noteikumu varot izskaidrot ar to, ka Direktīvas 91/414 8. panta 4. punktā paredzētajai ārkārtas atļaujai principā uzreiz neseko atļaujas šīs direktīvas 4. panta vai 8. panta 1. punkta izpratnē.

32. *Itālijas valdība* uzsver, ka saskaņā ar Regulu Nr. 1610/96 izsniegtajam papildu aizsardzības sertifikātam patenta īpašniekam faktiski esot jāsniedz plašāka aizsardzība, nekā tā, ko nodrošina pats patents. Turklāt saskaņā ar Regulas Nr. 1610/96 preambulas astoto apsvērumu šāda sertifikāta piešķiršana esot uzskatāma par pozitīvu vides aizsardzības pasākumu. Tā kā saskaņā ar EKL 2. pantu vides aizsardzība esot uzskatāma par vienu no prioritārajiem mērķiem, aizsardzības sertifikāta piešķiršanas nosacījumi nedrīkstot tikt pārlietu ierobežojoši vai neizdevīgi piemēroti pieteikuma iesniedzējam.

33. *Itālijas valdība* uzsver, ka, no sistēmas viedokļa raugoties, saskaņā ar Regulas Nr. 1610/96 13. pantu aprēķinot aizsardzības sertifikāta darbības termiņu, tiek ņemta vērā pirmā pagaidu atļauja Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta izpratnē. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, sistēma netiktu ievērota, ja pagaidu atļauju nevarētu izmantot kā pamatu aizsardzības sertifikāta piešķiršanai. Turklāt ar papildu aizsardzības sertifikātu nodrošinātā aizsardzība nebūtu iedarbīga, ja tā netiktu nodrošināta, sākot jau ar pirmo saimnieciskās izmantošanas tirgū gadījumu, bet gan tikai no galīgās atļaujas izsniegšanas brīža. Turklāt pēdējā minētajā gadījumā

pastāvot risks, ka pamatpatents beidzas atļaujas izsniegšanas procedūras laikā.

ka patenta īpašnieks sertifikāta pieteikumu var iesniegt nedaudz vēlāk, proti, tikai tad, kad saņemta galīgā atļauja. Sertifikāta darbības termiņu tas neietekmējot.

34. *Prasītāja pamata prāvā* uzskata, ka jau Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta teksts nepārprotami liecina, ka papildu aizsardzības sertifikātu nevar izsniegt, pamatojoties uz pagaidu atļauju Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta izpratnē. Šāda pagaidu atļauja Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā pat neesot minēta. Turklāt šādu pagaidu atļauju nevarot interpretēt nedz kā “atļauju, kas izsniegta saskaņā ar 4. pantu”, nedz kā “atļauju, kas izsniegta saskaņā ar līdzvērtīgu dalībvalsts tiesību normu”.

35. No Regulas Nr. 1610/96 sistēmas arī izrietot, ka papildu aizsardzības sertifikātus var piešķirt, pamatojoties vienīgi uz galīgo atļauju Direktīvas 91/414 4. panta izpratnē. Šāda Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretācija neesot pretrunā šīs regulas noteikumu mērķim. Galvenais noteikumu mērķis esot, izmantojot sertifikātus, kompensēt laiku atļaujas izsniegšanas procedūras ilgās norises dēļ, lai patenta īpašniekam dotu iespēju segt augu aizsardzības līdzekļa pētniecībā un izstrādē ieguldītos līdzekļus. Tomēr šo noteikumu mērķi neietekmējot tas,

36. Arī *Komisija* uzskata, ka Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka augu aizsardzības līdzekļa tirdzniecības atļauja, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu, nevar tikt izmantota kā pamats papildu aizsardzības sertifikāta piešķiršanai.

37. Par labu šādai interpretācijai vispirms jau liecinot Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta teksts. No sistēmiskā viedokļa šādu interpretāciju apstiprinot tas, ka 13. panta 3. punkts ir vienīgā šīs regulas norma, kurā ir tieši minēti vārdi “pagaidu” un “galīga” attiecībā uz tirdzniecības atļauju. Šajā sakarā pagaidu tirdzniecības atļauja esot jāņem vērā tikai, aprēķinot sertifikāta darbības termiņu.

38. Komisija uzskata, ka tās interpretācija arī daudz labāk atbilst tiesiskās drošības prasībām

nekā pretēja interpretācija. Esot acīmredzams, ka tāda Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretācija, kas pārsniedz šīs normas tekstu, rada seku problēmas, kas būtu jānovērš tiesiskās drošības interesēs.

ja Tiesa šajā tiesvedībā nonāktu pie secinājuma, ka augu aizsardzības līdzekļiem papildu aizsardzības sertifikāti nevar tikt piešķirti, pamatojoties uz pagaidu atļauju Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta izpratnē.

39. Galu galā nevarot arī atzīt, ka interpretācija, atbilstoši kurai aizsardzības sertifikāti var tikt piešķirti, pamatojoties vienīgi uz galīgu, nevis pagaidu tirdzniecības atļauju Direktīvas 91/414 izpratnē, ierobežotu patentu īpašnieka likumīgās intereses. Pamata prāvā aplūkots jautājums par risku, ka galīgā tirdzniecības atļauja tiks izsniegta tikai pēc pamatpatenta aizsardzības termiņa beigām, esot tikai teorētiska iespēja. Ja pieteikums par tirdzniecības atļaujas piešķiršanu laika ziņā tiktu cieši saistīts ar pamatpatenta piešķiršanu, šā riska īstenošanās iespēja būtu ārkārtīgi neliela.

40. Mutvārdu procesa ietvaros pamata prāvas lietas dalībnieki un Komisija pēc pieprasījuma puda savu viedokli jautājumā par to, vai prejudiciālā nolēmuma iedarbība laikā būtu jāierobežo, to attiecinot tikai uz nākotni,

41. Atbildētāja pamata prāvā uzskata, ka šādi formulēta sprieduma iedarbības laikā ierobežošana attiecībā uz pagātņi principā radītu tiesisko drošību. Taču attiecībā uz nākotni paliktu problēma — Direktīvas 91/414 4. pantā paredzētās atļauju izsniegšanas procedūras ilgā norise. Turpretī Komisija, ko šajā jautājumā atbalsta arī prasītāja pamata prāvā, uzskata, ka šajā nozīmē formulēts spriedums nav jātaisa *ex nunc*. Komisija uzskata, ka šāda sprieduma juridiskās sekas attiecībā uz jau piešķirtajiem papildu aizsardzības sertifikātiem būtu jāiztirzā vienīgi tad, ja nākotnes tiesvedībās tiktu prasīts tos atzīt par spēkā neesošiem, pamatojoties uz Regulas Nr. 1610/96 15. pantu. Ņemot vērā Savienības tiesību sistēmas vispārīgo tiesiskās drošības un tiesiskās pašāvības principu, šādās nākotnes tiesvedībās būtu jānoskaidro, vai Regulas Nr. 1610/96 15. pantā paredzētā spēkā neesamības sankcija nav jāpiemēro 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta pārkāpumu gadījumos, kas būtu notikuši pirms šā sagatavošanā esošā prejudiciālā nolēmuma pasludināšanas.

VI — Juridiskais vērtējums

A — Direktīvas 91/414 un Regulas Nr. 1610/96 noteikumi un to savstarpējā saistība

42. Galvenais jautājums, uz ko ir jāatbild šajā tiesvedībā, ir: vai saskaņā ar Regulu Nr. 1610/96 papildu aizsardzības sertifikāts var tikt pieteikts un piešķirts jau pēc pagaidu augu aizsardzības līdzekļa tirdzniecības atļaujas Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta izpratnē saņemšanas vai arī vienīgi pēc tam, kad ir saņemta galīga tirdzniecības atļauja šīs direktīvas 4. panta izpratnē.

43. Tā kā atbilde uz šo jautājumu izriet no Direktīvas 91/414, ko skata kopā ar Regulu Nr. 1610/96, vispirms īsi aplūkošu šajā direktīvā un šajā regulā ietvertos noteikumus, kā arī to savstarpējo saistību. Pamatojoties uz šo skaidrojumu, analizēšu un atbildēšu uz prejudiciālo jautājumu. Noslēgumā pievērsīšos manis ierosinātās atbildes saimnieciskajām sekām, un līdz ar to itirtzāšu jautājumu par to, vai prejudiciālā nolēmuma iedarbība laikā būtu jāierobežo.

1) Direktīvā 91/414 paredzētā augu aizsardzības līdzekļu tirdzniecības atļauja

44. Direktīvas 91/414 mērķis ir dalībvalstu tiesību aktu saskaņošana attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļu tirdzniecības atļauju⁹ izsniegšanu. Ar šādu saskaņotu regulējumu vispirms ir paredzēts nodrošināt cilvēku un dzīvnieku veselības, kā arī vides augstu aizsardzības līmeni¹⁰. Ņemot to vērā, Direktīvā 91/414 paredzētā tirdzniecības atļauja parasti būtu jāizsniedz tikai tiem augu aizsardzības līdzekļiem, kas satur noteiktas aktīvās vielas, kuras, pamatojoties uz šo vielu toksikoloģiskajām un ekotoksiskajām īpašībām, ir precizētas Savienības līmeni¹¹.

9 — Direktīvas 91/414 teksta vācu valodas redakcijā termins "Genehmigung" netiek izmantots; tajā attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļiem konsekvēnti ir minēts termins "Zulassung". Šīs direktīvas 2. panta 11. punktā "augu aizsardzības līdzekļa atļaušana" tiek skaidrota kā "administratīvs akts, ar kuru pēc iesniedzēja pieteikuma dalībvalsts kompetentā iestāde atļauj augu aizsardzības līdzekli laist tirgū savā teritorijā vai tās daļā". Regulas Nr. 1610/96 teksta vācu valodas redakcijā atļaujas (*Zulassungen*) Direktīvas 91/414 izpratnē tiek apzīmētas kā tirdzniecības atļaujas (*Genehmigungen für das Inverkehrbringen*). Ņemot to vērā, es turpmāk tekstā konsekvēnti izmantošu terminu *Genehmigung* [atļauja] — gan norādēs uz Direktīvu 91/414, gan norādēs uz Regulu Nr. 1610/96.

10 — Skat. Direktīvas 91/414 preambulas devīto apsvērumu, kurā turklāt šajā sakarā cilvēku un dzīvnieku veselības, kā arī vides aizsardzība ir norādīta kā prioritāra, salīdzinot ar augkopības uzlabošanas mērķi.

11 — Skat. Direktīvas 91/414 preambulas vienpadsmito apsvērumu.

45. Šajā nolūkā Direktīvā 91/414 ir paredzēts izveidot Savienības atļauto aktīvo vielu, kuras drīkst iekļaut augu aizsardzības līdzekļu sastāvā, kopējo sarakstu. Šis saraksts ir pievienots Direktīvai 91/414 kā I pielikums, un tas regulāri tiek atjaunināts. Kārtība, kādā aktīvās vielas tiek iekļautas I pielikumā, ir noteikta šīs direktīvas 5. un 6. pantā. Aktīvā viela Direktīvas 91/414 I pielikumā sākotnēji var tikt iekļauta ilgākais uz desmit gadiem¹², tomēr uz pieteikuma pamata šo iekļaušanu vienu vai vairākas reizes var atjaunot uz laikposmu, kas nepārsniedz desmit gadus. Tomēr šāda iekļaušana var arī jebkurā laikā tikt atkārtoti pārbaudīta¹³.

46. Lai nodrošinātu, ka apgrozībā tirgū tiek laisti vienīgi tādi augu aizsardzības līdzekļi, kuru sastāvā ir I pielikumā minētās aktīvās vielas, Direktīvas 91/414 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzēts pamatnoteikums: augu aizsardzības līdzekļi atsevišķās dalībvalstīs drīkst atļaut vienīgi tad, ja tā aktīvās vielas ir minētas I pielikumā un ja ir izpildīti tajā ietvertie nosacījumi. Turklāt ir jābūt izpildītām 4. panta 1. punkta b)–f) apakšpunktā noteiktajām prasībām par attiecīgā augu aizsardzības līdzekļa efektivitāti un drošumu.

47. Tā kā procedūra aktīvās vielas iekļaušanai I pielikumā var ilgt vairākus gadus, Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktā ir paredzēts atkāpes noteikumu, saskaņā ar kuru dalībvalsts uz laiku, kas nepārsniedz trīs gadus, var atļaut tādu augu aizsardzības līdzekļu tirdzniecību, kuru sastāvā ir aktīvās vielas, kas nav minētas I pielikumā, un kuri vēl nav laisti apgrozībā divus gadus pēc šīs direktīvas paziņošanas. Tomēr šādai pagaidu atļaujai ir priekšnosacījums, ka pretendents ir iesniedzis pieteikumu aktīvās vielas iekļaušanai I pielikumā un Savienības prasībām atbilstošus dokumentus un ka attiecīgā dalībvalsts ir atzinusi, ka aktīvā viela un augu aizsardzības līdzeklis varētu atbilst 5. panta 1. punktā un 4. panta 1. punkta b)–f) apakšpunktā noteiktajām efektivitātes un drošuma prasībām. Ja, beidzoties trīs gadu termiņam, vēl nav pieņemts lēmums par aktīvās vielas iekļaušanu I pielikumā, saskaņā ar 8. panta 1. punkta ceturto daļu var tikt apstiprināts papildu termiņš.

48. Papildus šādai pagaidu atļaujai, kas tiek izsniegta, sagaidot aktīvās vielas iekļaušanu Direktīvas 91/414 I pielikumā, tās 8. panta 4. punktā ir paredzēta iespēja izsniegt tā dēvēto ārkārtas atļauju. Saskaņā ar šo tiesību normu īpašos apstākļos dalībvalsts var izsniegt atļauju 4. panta 1. punkta b)–f) apakšpunktā

12 — Direktīvas 91/414 5. panta 1. punkts.

13 — Direktīvas 91/414 5. panta 5. punkts.

noteiktajām efektivitātes un drošuma prasībām neatbilstošu augu aizsardzības līdzekļu, kuru aktīvās vielas nav iekļautas I pielikumā, laišanai tirgū uz laiku, kas nepārsniedz 120 dienas, paredzot tos izmantot ierobežotā un kontrolētā veidā, ja šāds pasākums ir nepieciešams, lai cīnītos ar neparedzētām briesmām, kuras nevar novērst ar citu līdzekļu palīdzību.

2) Papildu aizsardzības sertifikāta piešķiršana augu aizsardzības līdzekļiem saskaņā ar Regulu Nr. 1610/96

49. Līdz ar Regulu Nr. 1610/96 ieviestā augu aizsardzības līdzekļu papildu aizsardzības sertifikāta mērķis būtībā ir pagarināt patenta aizsardzības termiņu tām aktīvajām vielām, kas var tikt izmantotas augu aizsardzības līdzekļos.

50. Parastais patenta aizsardzības termiņš ir 20 gadi no izgudrojuma pieteikšanas dienas. Ja Direktīvai 91/414 atbilstoša augu aizsardzības līdzekļa tirdzniecības atļauja tiek izsniegta tikai pēc patenta pieteikuma, augu aizsardzības līdzekļu ražotāji laikposmā no attiecīgā augu aizsardzības līdzekļa patenta

ieteikuma līdz tirdzniecības atļaujai nevar saimnieciski izmantot savu izņēmuma statusu attiecībā uz aktīvajām vielām, kuras aizsargā patents. Tā kā, pēc likumdevēja domām, tādā veidā faktiskā patenta aizsardzība tiktu saīsināta līdz laikposmam, kas nebūtu pietiekams, lai atgūtu pētniecībā ieguldītos līdzekļus un iegūtu jaunus līdzekļus, kas vajadzīgi efektīvas pētniecības turpmākai pastāvēšanai¹⁴, Regula Nr. 1610/96 šādiem ražotājiem sniedz iespēju, iesniedzot pieteikumu papildu aizsardzības sertifikāta saņemšanai, savas ekskluzīvās tiesības pagarināt uz laika posmu, kas kopumā nepārsniedz piecpadsmit gadus no pirmās attiecīgajam augu aizsardzības līdzeklim Savienībā izsniegtās tirdzniecības atļaujas¹⁵.

51. Šajā kontekstā Regulas Nr. 1610/96 2. pantā tās darbības joma tiek aprakstīta, pamatojoties uz divām galvenajām faktisko apstākļu iezīmēm, proti, 1) ar patentu aizsargāta līdzekļa pastāvēšanu, kas 2) pirms tā laišanas tirgū kā augu aizsardzības līdzeklis bija pakļauts administratīvās atļaujas procedūrai saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. pantu. Ja runa ir par augu aizsardzības līdzekli, par kuru pieteikums atļaujas saņemšanai tika iesniegts

14 — Skat. Regulas Nr. 1610/96 preambulas piekto apsvērumu.

15 — Skat. Regulas Nr. 1610/96 preambulas vienpadsmito apsvērumu.

vēl pirms Direktīvas 91/414 transponēšanas attiecīgajā dalībvalstī, tam ir piemērojams Regulas Nr. 1610/96 2. pants, ciktāl ar patentu aizsargātais līdzeklis bija pakļauts Direktīvas 91/414 4. pantā paredzētajai līdzvērtīgai dalībvalsts procedūrai.

3) Regulas Nr. 1610/96 un Direktīvas 91/414 savstarpējā saistība

52. Regulas Nr. 1610/96 2. pantā noteiktās galvenās faktisko apstākļu iezīmes, kas ļauj līdzeklim to piemērot, 3. pantā tiek izmantotas kā nosacījumi papildu aizsardzības sertifikāta piešķiršanai. Proti, saskaņā ar 3. panta 1. punktu aizsardzības sertifikāts tiek piešķirts, ja dalībvalstī, kurā pieteikums tiek iesniegts, pieteikuma iesniegšanas brīdī šo līdzekli aizsargā spēkā esošs pamatpatents (a) apakšpunkts) un attiecībā uz līdzekli, kas ir augu aizsardzības līdzeklis, ir spēkā derīga tirdzniecības atļauja, kas ir izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. pantu vai līdzvērtīgu dalībvalsts tiesību normu (b) apakšpunkts). Kā nākamais nosacījums aizsardzības sertifikāta piešķiršanai šajā normā paredzēts, ka attiecībā uz šādu līdzekli sertifikāts līdz šim nekad nav bijis piešķirts (c) apakšpunkts) un ka b) apakšpunktā minētā atļauja ir pirmā šā līdzekļa kā augu aizsardzības līdzekļa tirdzniecības atļauja (d) apakšpunkts).

53. No iepriekš izklāstītā izriet, ka Regulas Nr. 1610/96 mērķis ir patenta īpašniekam attiecībā uz līdzekli, kas tiek izmantots kā augu aizsardzības līdzeklis, nodrošināt papildu termiņu, kurā vienīgi viņš var saimnieciski izmantot šo līdzekli. Šīs preferenciālās attieksmes pret augu aizsardzības līdzekļu, kuru sastāvā ir patentētas aktīvās vielas, ražotājiem pamatā ir saimnieciska rakstura apsvērumi, ka pēc sekmīga patenta pieteikuma uz augu aizsardzības līdzeklim izmantojamo aktīvo vielu gan attiecas patenta aizsardzība, tomēr to nevar saimnieciski izmantot, kamēr augu aizsardzības līdzeklim nav piešķirta Direktīvā 91/414 paredzētā tirdzniecības atļauja. Tā kā atļaujas pieteikuma apstrāde var noritēt ilgu laiku, pastāv risks, ka faktiskā patenta aizsardzība tiek saīsināta uz pārāk īsu termiņu. Ar augu aizsardzības līdzekļa papildu aizsardzības sertifikātu ir paredzēts šo risku ierobežot.

54. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, Regulas Nr. 1610/96 piemērošanas joma tiek definēta,

atsaucoties uz Direktīvā 91/414 reglamentēto augu aizsardzības līdzekļu tirdzniecības atļauju. Tiktāl, ciktāl runa ir par augu aizsardzības līdzekli, attiecībā uz kuru tirdzniecības atļaujas pieteikums ir iesniegts pēc Direktīvas 91/414 transponēšanas attiecīgajā dalībvalstī, tam ir piemērojama Regula Nr. 1610/96, ja kādu augu aizsardzības līdzekļa sastāvā izmantoto aktīvo vielu aizsargā pamatpatents un šajā dalībvalstī saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. pantu ir izsniegta augu aizsardzības līdzekļa tirdzniecības atļauja.

B — Augu aizsardzības līdzekļiem papildu aizsardzības sertifikāts nevar tikt piešķirts, pamatojoties uz pagaidu tirdzniecības atļauju Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta izpratnē

55. Iesniedzējtiesa, uzdodot savu prejudiciālo jautājumu, vēlas noskaidrot, vai Regula Nr. 1610/96 paredzētais papildu aizsardzības sertifikāts augu aizsardzības līdzekļiem var tikt pieteikts un piešķirts, pamatojoties uz augu aizsardzības līdzekļu pagaidu tirdzniecības atļauju, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu.

56. Manuprāt, atbilde uz šo jautājumu ir noliedzoša.

57. Saskaņā ar Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta skaidri formulēto tekstu papildu aizsardzības sertifikāts var tikt piešķirts vienīgi tad, ja dalībvalstī, kurā ir iesniegts sertifikāta pieteikums, uz pieteikuma brīdi līdzeklim, kas ir izmantojams kā augu aizsardzības līdzeklis, saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. pantu vai līdzvērtīgu dalībvalsts tiesību normu ir izsniegta derīga tirdzniecības atļauja. No Regulas Nr. 1610/96 2. panta izriet, ka atļaujas izsniegšana saskaņā ar līdzvērtīgu dalībvalsts tiesību normu ir paredzēta vienīgi gadījumos, kuros tirdzniecības atļaujas pieteikums tika iesniegts pirms Direktīvas 91/414 transponēšanas attiecīgajā dalībvalstī.

58. Tādējādi Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta tekstā nav konstatējams, ka atļauju piešķirt papildu aizsardzības sertifikātu varētu, pamatojoties uz augu aizsardzības līdzekļu pagaidu tirdzniecības atļauju Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta izpratnē.

59. Atbildētāja pamata prāvā un Itālijas valdība uzskata, ka Regulas Nr. 1610/96 3. panta

1. punkta b) apakšpunkts — pretēji tā skaidrajam formulējumam — ar sistēmiskās un teleoloģiskās interpretācijas palīdzību ir jāpārfrāzē tādējādi, ka papildu aizsardzības sertifikāts var tikt piešķirts, arī pamatojoties uz pagaidu tirdzniecības atļauju Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta izpratnē.

precizēts, ka šī regula ir piemērojama vienīgi tad, ja pastāv tirdzniecības atļauja, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. pantu, protams, katrā ziņā — ar nosacījumu, ka atļaujas pieteikums ir ticis iesniegts pēc Direktīvas 91/414 transponēšanas¹⁷. Tādējādi jau Regulas Nr. 1610/96 piemērošanas jomas līmenī ir jāizslēdz iespēja, ka sertifikātu var piešķirt, pamatojoties uz pagaidu atļauju, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu, vai pamatojoties uz ārkārtas atļauju, kas izsniegta saskaņā ar šīs direktīvas 8. panta 4. punktu.

60. Es nesaskatu nekādus sistēmiskus vai teleoloģiskus aspektus, kas ļautu veikt vai varētu pamatot šādu interpretāciju.

61. Raugoties no sistēmiskā viedokļa, ir jāuzsver, ka Direktīvā 91/414 ir nodalītas trīs dažādas augu aizsardzības līdzekļu tirdzniecības atļauju kategorijas¹⁶, proti, galīgā atļauja, kas izsniegta saskaņā ar 4. pantu, pagaidu atļauja, kas izsniegta saskaņā ar 8. panta 1. punktu, un ārkārtas atļauja, kas izsniegta saskaņā ar 8. panta 4. punktu. Regulā Nr. 1610/96 šī dažādo atļauju kategoriju izšķiršana ir sistēmiski un nepārprotami ievērota.

63. Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā, nosakot papildu aizsardzības sertifikāta piešķiršanas nosacījumus, ir arī ietverta skaidra atsauce uz atļauju, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. pantu. Tas pats attiecas uz Regulas Nr. 1610/96 7. pantu, saskaņā ar kuru pieteikums papildu aizsardzības sertifikāta piešķiršanai ir jāiesniedz sešu mēnešu laikā no 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētās tirdzniecības atļaujas izsniegšanas brīža, ja uz šo brīdi jau ir saņemts pamatpatents.

62. Jau attiecībā uz *ratione materiae* piemērošanas jomu Regulas Nr. 1610/96 2. pantā ir

64. Vienīgais konteksts, kādā Regulas Nr. 1610/96 tekstā ir atsauce uz

16 — Skat. šo secinājumu 46. un nākamos punktus.

17 — Skat. šo secinājumu 51. punktu.

Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktā minētās pagaidu atļaujas kategoriju, ir aizsardzības sertifikāta darbības termiņa noteikšana.

65. Saskaņā ar Regulas Nr. 1610/96 13. panta 1. punktu sertifikāts stājas spēkā pamatpatenta likumiskā termiņa beigās uz laiku, kas ir vienāds ar laika posmu no dienas, kad tika iesniegts pamatpatenta pieteikums, līdz dienai, kad piešķirta pirmā atļauja tirgot līdzekli Savienībā, kas samazināts par pieciem gadiem. Saskaņā ar šā panta 2. punktu sertifikāta spēkā esamības laiks nevar pārsniegt piecus gadus no tā spēkā stāšanās dienas. Visbeidzot šā panta 3. punktā tiek paskaidrots, ka sertifikāta spēkā esamības laika aprēķināšanai vienīgi tad ņem vērā provizorisku pirmo tirdzniecības atļauju, ja tai tieši seko galīgā atļauja attiecībā uz to pašu līdzekli.

66. Ņemot vērā Regulas Nr. 1610/96 13. panta noteikumu mērķi, šī atsauce uz pagaidu atļaujām, kas izsniegtas saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu, nekādā gadījumā nevar tikt izmantota kā arguments, lai pierādītu, ka šādas pagaidu atļaujas

pastāvēšana pati par sevi būtu pietiekama, lai būtu piemērojama Regula Nr. 1610/96. Drīzāk preambulas apsvērumos var konstatēt, ka patenta īpašniekam ar papildu aizsardzības sertifikātu būtu jānodrošina pētniecībā ieguldīto līdzekļu atgūšana, pagarinot ekskluzīvo tiesību aizsardzības periodu, tomēr no redzes loka neizlaižot pārējās iesaistītās intereses¹⁸. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, Regulas Nr. 1610/96 13. panta 3. punktā būtībā ir paredzēts, ka, aprēķinot sertifikāta darbības termiņu, ir jāņem vērā arī patenta īpašnieka ieguldījumu atgūšanas iespējas, kas rodas, izsniedzot pagaidu atļauju Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta izpratnē. Tomēr šādas pagaidu atļaujas Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta izpratnē ņemšana vērā, lai noteiktu taisnīgu amortizācijas ilgumu, kas vajadzīgs patenta īpašnieku ieguldīto līdzekļu atgūšanai, neļauj izdarīt secinājumus par Regulas Nr. 1610/96 piemērošanas jomu vai par šīs regulas 3. panta 1. punktā iekļautajiem papildu aizsardzības sertifikātu piešķiršanas nosacījumiem.

67. Šajā sakarā arī jānorāda, ka Regulas Nr. 1610/96 13. pantā ir ietverta norāde uz atļauju *tirdzniecībai Kopienā*, savukārt šīs regulas 3. pantā ir paredzēts, ka ir jābūt derīgai atļaujai Direktīvas 91/414 4. panta izpratnē *tirdzniecībai dalībvalstī, kurā ir iesniegts pieteikums sertifikāta saņemšanai*.

¹⁸ — Skat. Regulas Nr. 1610/96 preambulas 5.–12. apsvērumu.

Tādējādi, raugoties no telpiskās piemērošanas jomas viedokļa, Regulas Nr. 1610/96 3. un 13. pantā iekļautās norādes uz “tirdzniecības atļauju” nekādā ziņā nav identiskas¹⁹. Šī atšķirība ir ievērojama, piemēram, Regulas Nr. 1610/96 8. panta 1. punkta a) apakšpunkta iv) [daļā]. Proti, saskaņā ar šo tiesību normu sertifikāta pieteikumā ir jānorāda šīs regulas 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētās līdzekļa pirmās tirdzniecības atļaujas numurs un datums un, ja šī atļauja nav pirmā atļauja tirgot līdzekli Kopienā, — minētās atļaujas numurs un datums.

īpatnību. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, arī norāde uz šādu pagaidu atļauju Regulas Nr. 1610/96 13. panta 3. punktā ir uzskatāma par šīs regulas īpatnību. Tādējādi Regula Nr. 1610/96 šajā ziņā atšķiras no Regulas Nr. 1768/92, kas citādi lielā mērā ir burtiski identiska ar tās tekstu²².

68. Ņemot vērā pastāvīgajā judikatūrā²⁰ apstiprināto vajadzību vienveidīgi interpretēt Padomes 1992. gada 18. jūnija Regulu (EEK) Nr. 1768/92 par papildu aizsardzības sertifikāta izstrādi zālēm²¹ un Regulu Nr. 1610/96, šajā sakarā ir arī jāuzsver, ka iespēja kādam izstrādājumam izsniegt pagaidu tirdzniecības atļauju ir uzskatāma par Direktīvas 91/414

69. Ja Regula Nr. 1610/96 turpmāk būtu jāinterpretē tādējādi, ka pagaidu tirdzniecības atļauja Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta izpratnē varētu tikt izmantota ne vien 13. pantā noteiktās sertifikāta darbības termiņa aprēķināšanai, bet arī kā nosacījums aizsardzības sertifikāta piešķiršanai saskaņā

19 — Par šo jautājumu skat. 2003. gada 11. decembra spriedumu lietā C-127/00 *Hässle (Recueil, I-14781, lpp., 77. punkts)*, kā arī ģenerālvokātes Štiksas-Haklas [*Stix-Hackl*] 2002. gada 26. februāra secinājumus šajā lietā, 85. un nākamie punkti, attiecībā uz burtiski identiskā Regulas Nr. 1768/92 13. panta 1. punkta interpretāciju.

20 — Skat., piemēram, 2009. gada 3. septembra spriedumu lietā C-482/07 *AHP Manufacturing* (Krājums, I-7295. lpp., 23. un nākamie punkti), 2006. gada 4. maija spriedumu lietā C-431/04 *Massachusetts Institute of Technology* (Krājums, I-4089. lpp., 22. un nākamie punkti) un 1999. gada 16. septembra spriedumu lietā C-392/97 *Farmitalia (Recueil, I-5553. lpp., 20. punkts)*.

21 — OV L 182, 1. lpp.

22 — Šajā sakarā skat., piemēram, Schennen, D. “Auf dem Weg zum Schutzzertifikat für Pflanzenschutzmittel”, *GRUR Int.* 1996, 102. un nākamās lpp. Skat. arī Galloux, J.-C. “Le certificat complémentaire de protection pour les produits phytopharmaceutiques”, *JCP.* 1996 *Ed. E.* 499. lpp., 1. punkts. Vispārīgi runājot, atšķirības starp Regulu Nr. 1610/96 un Regulu Nr. 1768/92 parasti izriet no tiesību normām, kas iekļautas Regulā Nr. 1610/96, ņemot vērā pieredzi ar Regulu Nr. 1768/92. Lai nodrošinātu abu regulu konsekventu interpretāciju arī šajos jautājumos, Regulas Nr. 1610/96 preambulas 17. apsvērumā pēc analogijas ir noteikts, ka Regulas Nr. 1610/96 jauninājumi ir spēkā arī attiecībā uz Regulas Nr. 1768/92 interpretāciju. Šis preambulas apsvēruma tika iekļauts pēc Padomes priekšlikuma; skat. Padomes 1995. gada 27. novembra Kopējo nostāju (EK) Nr. 30/95 attiecībā uz Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 23. jūlija Regulas (EK) Nr. 1610/96 par papildu aizsardzības sertifikāta ieviešanu attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļiem (OV C 353, 36. lpp., pamatojuma Nr. 9 otrā rindkopa) pieņemšanu. Tomēr Kopējās nostājas (EK) Nr. 30/95 pamatojuma 13. punktā Padome vienlaikus uzsver, ka saskaņā ar Regulas Nr. 1610/96 13. pantu izsniegtas pagaidu atļaujas ņemšana vērā ir uzskatāma par augu aizsardzības līdzekļu tirgū laišanas procedūras īpatnību, un tādējādi saskaņotība ar Regulu Nr. 1768/92 uz šo termiņa aprēķināšanas īpatnību nav attiecināma.

ar 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu, tā sekas būtu tādas, ka Regulas Nr. 1610/96 un Regulas Nr. 1768/92 piemērošanas jomas un piemērošanas nosacījumu struktūras vienlīdzība tiktu izjaukta. Tas diez vai būtu saderīgi ar prasību par šo abu regulu vienveidīgu interpretāciju.

Nr. 1610/96 mērķim. Ņemot vērā, ka šādi formulētajam regulējumam ir nepilnības, atbildētāja pamata prāvā aicina Tiesu tās novērst, sniedzot Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretāciju *contra legem*.

70. Ņemot vērā visu iepriekš izklāstīto, es nonāku pie secinājuma, ka Regulas Nr. 1610/96 sistēmiskā un teleoloģiskā interpretācija apstiprina 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta gramatisko interpretāciju, saskaņā ar kuru papildu aizsardzības sertifikāts nevar tikt piešķirts, pamatojoties uz pagaidu tirdzniecības atļauju Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta izpratnē.

72. Manuprāt, regulējuma nepilnības, uz ko norāda atbildētāja pamata prāvā, nepastāv.

73. No maniem iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka Regulā Nr. 1610/96 paredzētā papildu aizsardzības sertifikāta piešķiršana nozīmē, ka sertifikāta pieteikuma iesniegšanas brīdī attiecīgo līdzekli aizsargā spēkā esošs pamatpatents²³ un ka šajā laikā jau pastāv attiecīgā augu aizsardzības līdzekļa tirdzniecības atļauja, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. pantu.

71. Atbildētāja pamata prāvā uzskata, ka šāda Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretācija izraisītu nepieņemamu rezultātu. Ņemot vērā iespējami ļoti ilgo Direktīvas 91/414 4. pantā paredzētās atļaujas izsniegšanas procedūras norisi, patenta īpašnieks nekad nevarot būt pārliecināts, ka viņš 4. pantā paredzēto atļauju saņems vēl pirms patenta darbības termiņa beigām. Ja viņš šo atļauju saņemtu tikai pēc pamatpatenta termiņa beigām, viņš vairs nevarētu iesniegt pieteikumu sertifikāta aizsardzības iegūšanai, kas būtu pretrunā Regulas

74. Tā kā patenta aizsardzības parastais termiņš ir 20 gadi no izgudrojuma pieteikšanas dienas, atbildētājas pamata prāvā minētās regulējuma nepilnības rastos vienīgi tad, ja šie

23 — Turpretī jautājumam par to, vai pamatpatents papildu aizsardzības sertifikāta piešķiršanas brīdī vēl ir spēkā, nav nozīmes; skat., piemēram: Jones, S. un Cole, G. (red.) *CIPA Guide to the Patents Acts*. Londona, 6. izd., 2009, 1214. lpp.

20 gadi nebūtu pietiekami, lai vispirms saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. pantu iegūtu pieņemto patentu un patentētā līdzekļa — kā augu aizsardzības līdzekļa — tirdzniecības atļauju un pēc tam uz tā pamata iesniegtu pieteikumu papildu aizsardzības sertifikāta saņemšanai saskaņā ar Regulu Nr. 1610/96.

20 gadus no izgudrojuma pieteikšanas dienas ilgais patenta darbības termiņš nebūtu pietiekams, lai iesniegtu pieteikumu papildu aizsardzības sertifikāta saņemšanai, tas katrā ziņā būtu izskaidrojams ar viena vai vairāku procedūrā iesaistīto personu kļūdu vai neuzmanību. Ja ilgo procedūras norisi varētu izskaidrot ar pieteikuma iesniedzēja kļūdu vai neuzmanību, par regulējuma nepilnībām diez vai varētu būt runa. Tomēr pat tad, ja pārliekais procedūras ilgums būtu izskaidrojams ar dalībvalsts iestāžu vai Komisijas kļūdu vai neuzmanību, manuprāt, Regulas Nr. 1610/96 sistēmā nebūtu konstatējamas regulējuma nepilnības. Šādā gadījumā runa drīzāk būtu par administrācijas kļūdu, kas būtu jānovērš, saucot pie atbildības attiecīgo iestādi.

75. Šis tiesvedības ietvaros netika iesniegta informācija, kas ļautu secināt, ka 20 gadus no izgudrojuma pieteikšanas dienas ilgais patenta darbības termiņš nebūtu pietiekams, lai vispirms saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. pantu iegūtu pieteikto patentu un patentētā līdzekļa — kā augu aizsardzības līdzekļa — tirdzniecības atļauju un pēc tam uz tā pamata iesniegtu pieteikumu papildu aizsardzības sertifikāta saņemšanai saskaņā ar Regulu Nr. 1610/96²⁴.

76. Pat ja izņēmuma kārtā Direktīvas 91/414 4. pantā paredzētā atļaujas izsniegšanas procedūra noritētu tik ilgi, ka

77. Noslēgumā būtu jāpiebilst, ka atbildētājas pamata prāvā sniegtā interpretācija, saskaņā ar kuru papildu aizsardzības sertifikātu varētu piešķirt, arī pamatojoties uz pagaidu tirdzniecības atļauju Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta izpratnē, vēlāk radītu daudzas problēmas saistībā ar Regulas Nr. 1610/96 interpretāciju. Galvenais iemesls ir tas, ka Regula Nr. 1610/96 gramatiskā un sistēmiskā ziņā ir izstrādāta un formulēta tādā nozīmē, ka saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. pantu tikai viena attiecīgajā dalībvalstī izsniegta atļauja ir

24 — Šajā sakarā tāpat ir jānorāda uz Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 1995. gada 27. aprīļa atzinumu Nr. 1.3 par "Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) par papildu aizsardzības sertifikāta ieviešanu attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļiem" (OV C 155, 14. lpp.). Tur tiek īpaši uzsvērts, ka laikposms no kāda izstrādājuma tirdzniecības atļaujas izsniegšanas līdz patenta termiņa beigām Eiropas Savienībā ir apmēram deviņi gadi.

uzskatāma par pamatu papildu aizsardzības sertifikāta piešķiršanai. Ja turpmāk papildu aizsardzības sertifikāts varētu tikt piešķirts, pamatojoties arī uz pagaidu tirdzniecības atļauju, kas šajā dalībvalstī izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu, attiecībā uz katru Regulas Nr. 1610/96 tiesību normu, kurā ir tieša vai netieša atsauce uz tirdzniecības atļauju, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. pantu, tādējādi būtu jāpārbauda, vai šī atsauce attiecas arī uz attiecīgajā dalībvalstī izsniegtu atļauju Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta izpratnē.

Direktīvas 91/414 4. pantu. Ja patenta īpašniekam pienāktos divi termiņi sešu mēnešu apmērā, tas būtu ne vien pretrunā Regulas Nr. 1610/96 7. panta 1. punkta tekstam, bet vienlaikus šajā jomā izjauktu vienveidīgo saskaņu, kas pastāv starp šajā regulā un Regulā Nr. 1768/92 ietvertajiem sertifikāta pieteikšanas noteikumiem²⁵. Ja turpretī tiktu nodrošināts tikai viens sešu mēnešu termiņš, tad sertifikāta pieteikšana pēc "pirmā" sešu mēnešu no tirdzniecības atļaujas izsniegšanas saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu termiņa beigām loģikas apsvērumu dēļ būtu izslēgta, kas savukārt būtu pretrunā regulējuma sistēmai un būtu uzskatāms par būtisku iejaukšanos to patentu īpašnieku interesēs, kuri pirms sertifikāta pieteikšanas būtu gaidījuši, kad tiks izsniegta atļauja saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. pantu.

78. Šajā ziņā labs piemērs ir Regulas Nr. 1610/96 7. pants, kurā ir noteikts sešu mēnešu termiņš sertifikāta pieteikšanai. Ja tirdzniecības atļauja ir izsniegta pēc pamatpatenta piešķiršanas, tad saskaņā ar 7. panta 1. punktu šis sešu mēnešu termiņš sākas brīdī, kad līdzeklim kā augu aizsardzības līdzeklim tika izsniegta tirdzniecības atļauja saskaņā ar 3. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Ja turpmāk arī pagaidu atļauja Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta izpratnē būtu kvalificējama kā tirdzniecības atļauja Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē, katrā ziņā rastos jautājums, vai pamatpatenta īpašniekam sertifikāta pieteikšanai turpmāk pienāktos divi termiņi sešu mēnešu apmērā, proti, viens — no atļaujas izsniegšanas saskaņā ar 8. panta 1. punktu — un otrs — no atļaujas izsniegšanas saskaņā ar

79. Līdzīga problēma būtu aktuāla, interpretējot Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta

25 — Par šādu saskaņu skat. iepriekš 22. zemsvītras piezīmē minēto Schennen, D., 108. lpp., kurš uzsver, ka Regulā Nr. 1610/96 noteiktā sertifikāta pieteikšanas un piešķiršanas procedūra neatšķiras no Regulas Nr. 1768/92 regulējuma.

d) apakšpunktu. Saskaņā ar šo tiesību normu papildu aizsardzības sertifikātu var piešķirt vienīgi tad, ja šīs normas b) apakšpunktā minētā atļauja ir pirmā šā līdzekļa kā augu aizsardzības līdzekļa tirdzniecības atļauja²⁶. Ja turpmāk arī pagaidu atļauja Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta izpratnē būtu kvalificējama kā tirdzniecības atļauja Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē, tas nozīmētu, ka tirdzniecības atļaujas izsniegšana saskaņā ar šīs direktīvas 4. pantu šim pašam izstrādājumam būtu vērtējama kā “otrā” atļauja, jo pirms tam jau tika izsniegta pagaidu atļauja. Ja šajā gadījumā pamatpatenta īpašnieks papildu aizsardzības sertifikātu nebūtu pieteicis jau pēc pagaidu atļaujas saņemšanas, šāds galīgās atļaujas pieteikums principā būtu pretrunā Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta d) apakšpunktam. Rezultāts būtu pretrunā arī regulējuma sistēmai, un tas būtiski skar to patentu īpašnieku intereses, kuri būtu gaidījuši, kad tiks izsniegta atļauja saskaņā

ar Direktīvas 91/414 4. pantu, lai iesniegtu pieteikumu papildu aizsardzības sertifikāta saņemšanai.

80. Kopumā no minētā varu secināt, ka Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta gramatiskā, sistēmiskā un teleoloģiskā interpretācija izslēdz iespēju, ka augu aizsardzības līdzekļiem papildu aizsardzības sertifikātu varētu piešķirt, pamatojoties uz tirdzniecības atļauju, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu.

26 — Par šo jautājumu skat. 2001. gada 10. maija spriedumu lietā C-258/99 *BASF (Recueil, I-3643. lpp.)*. Šajā lietā kāda kaitēkļu apkarošanas līdzekļa izgatavotājs bija pilnveidojis ražošanas procesu, turklāt būtiski tika paaugstināta aktīvās vielas tīrības pakāpe. Nīderlandes iestādes 1967. gadā izsniedza pirmo atļauju augu aizsardzības līdzekļa tirdzniecībai, bet 1987. gadā — jaunu atļauju uzlabotajam augu aizsardzības līdzeklim. Attiecībā uz jauno procesu tirākas aktīvās vielas izgatavošanai bija piešķirts Eiropas procesa patents. Radās jautājums par to, vai, pamatojoties uz procesa patentu, uzlabotajam augu aizsardzības līdzeklim varēja pieprasīt papildu aizsardzības sertifikātu. Tiesa uzskatīja, ka abu augu aizsardzības līdzekļu pamatā bija viens un tas pats līdzeklis Regulas Nr. 1610/96 izpratnē. Tādējādi 1967. un 1987. gadā izsniegtās atļaujas, kas bija klasificējamas kā saskaņā ar līdzvērtīgu dalībvalsts tiesību normu izsniegtas atļaujas Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē, attiecās uz vienu un to pašu līdzekli. To ņemot vērā, Tiesa nosprieda, ka nebija izpildīti Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta a) un d) apakšpunktā minētie nosacījumi jauna papildu aizsardzības sertifikāta piešķiršanai.

C — Prejudiciālā nolēmuma iedarbības laikā ierobežošana

81. Ja Tiesa piekristu manam priekšlikumam un savā prejudiciālajā nolēmumā konstatētu,

ka augu aizsardzības līdzeklim papildu aizsardzības sertifikāts nevar tikt piešķirts uz tirdzniecības atļaujas, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu, pamata, rezultātā iesniedzējtiesai pamata prāvā būtu jāapmierina prasība atzīt par spēkā neesošu papildu aizsardzības sertifikātu Nr. 100 75 026 "Jodsulfuronam un tā alkilesteriem (no C1 līdz C12) un sāļiem, tostarp jodsulfurona metilnātrija sāļiem". Tas būtu tādēļ, ka šajā lietā būtu konstatēts, ka sertifikāts ir piešķirts pretēji Regulas Nr. 1610/96 3. panta noteikumiem, un tādējādi saskaņā ar šīs regulas 15. panta 1. punktu tas nebūtu spēkā.

82. Tomēr šā prejudiciālā nolēmuma tiesiskās sekas neattiektos tikai uz pamata prāvu.

83. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Tiesas sniegtā Savienības tiesību normas interpretācija, pamatojoties uz LESD 267. pantā noteikto kompetenci, izskaidro un precizē šīs tiesību normas jēgu un darbības mērogu, kādā kopš tās spēkā stāšanās brīža tā ir vai bija jāsaprot un jāpiemēro. Līdz ar to tiesas

šādi interpretēto tiesību normu var piemērot un tām tā ir jāpiemēro arī attiecībā uz tiesiskajām attiecībām, kas radās pirms šā nolēmuma, kurā tika lūgts sniegt interpretāciju, pieņemšanas, ja vien ir izpildīti visi citi priekšnosacījumi attiecībā uz strīda par šīs tiesību normas piemērošanu piekritību kompetentajai tiesai²⁷. Citiem vārdiem sakot, prejudiciālais nolēmums nerada tiesības, bet gan ir tikai deklaratīva rakstura nolēmums, tādēļ tā iedarbība principā sākas jau interpretētās normas spēkā stāšanās brīdī²⁸.

84. Šajā sakarā iesniedzējtiesa savā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu norāda, ka DPMA savā ilggadējā praksē ir piešķirusi augu aizsardzības līdzekļiem papildu aizsardzības sertifikātus, pamatojoties uz atļaujām, kas izsniegtas saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu. Turklāt arī citās dalībvalstīs šādi sertifikāti ir tikuši piešķirti, pamatojoties uz pagaidu atļaujām. Tā tas notika, piemēram, Beļģijā, Itālijā un Lielbritānijā²⁹. Arī atbilstoši atbildētājas pamata prāvā teiktajam citās Eiropas Savienības dalībvalstīs tika un joprojām regulāri tiek piešķirti aizsardzības sertifikāti, pamatojoties uz atļaujām, kas izsniegtas saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu. Tās aizsargāto tiesību *portfolio* apmēram 75 % no visiem Eiropas aizsardzības

27 — 2007. gada 6. marta spriedums lietā C-292/04 *Meilicke* u.c. (Krājums, I-1835. lpp., 34. punkts), 2005. gada 15. marta spriedums lietā C-209/03 *Bidar* (Krājums, I-2119. lpp., 66. punkts), 1995. gada 11. augusta spriedums apvienotajās lietās no C-367/93 līdz C-377/93 *Rodens* u.c. (*Recueil*, I-2229. lpp., 42. punkts) un 1980. gada 27. marta spriedums lietā 61/79 *Denkavit italiana* (*Recueil*, 1205. lpp., 16. punkts).

28 — Skat. 2008. gada 12. februāra spriedumu lietā C-2/06 *Kempter* (Krājums, I-411. lpp., 35. punkts).

29 — 2009. gada 28. aprīļa lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu 34. punkts.

sertifikātiem esot piešķirti, pamatojoties uz šādām pagaidu atļaujām. Lai pierādītu šo savu apgalvojumu, atbildētāja pamata prāvā ir iesniegusi vairākus augu aizsardzības līdzekļa aizsardzības sertifikātus, kas ir piešķirti Spānijā, Itālijā, Lielbritānijā, Francijā, Austrijā, Nīderlandē un Īrijā, pamatojoties uz pagaidu atļaujām, kas izsniegtas saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu³⁰. Atbildētāja pamata prāvā ir iesniegusi arī *European Crop Protection Association* [Eiropas Augu aizsardzības apvienības] 2009. gada 28. septembra nostājas dokumentu³¹. Saskaņā ar šo nostājas dokumentu līdz 2007. gadā notikušajam pavērsienam *DPMA* lēmumu pieņemšanas praksē esot pastāvējusi neapstrīdēta visu dalībvalstu patentu institūciju prakse — piešķirt augu aizsardzības līdzekļiem papildu aizsardzības sertifikātus, pamatojoties uz tirdzniecības atļaujām, kas izsniegtas saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu. Tādējādi visā Savienībā apmēram 90% piešķirto aizsardzības sertifikātu pamatā esot bijusi attiecīgā augu aizsardzības līdzekļa pagaidu tirdzniecības atļauja³².

85. Ja Tiesa šajā tiesvedībā konstatētu, ka augu aizsardzības līdzekļiem papildu aizsardzības sertifikāti nevar tikt piešķirti uz tirdzniecības atļauju, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu, pamata, šādas konstatācijas tiesiskās sekas būtu daudz plašākas un neattiektos tikai uz jautājumu par to, vai par spēkā neesošu ir atzīstams atbildētājam pamata prāvā piešķirtais aizsardzības sertifikāts. Proti, šāds spriedums vienlaikus arī nozīmētu, ka visi papildu aizsardzības sertifikāti, kas ir tikuši piešķirti augu aizsardzības līdzekļiem, pamatojoties uz pagaidu atļaujām, kas izsniegtas saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu, atbilstoši Regulas Nr. 1610/96 15. panta 1. punktam būtu jāatzīst par spēkā neesošiem. Līdz ar to saskaņā ar šīs regulas 15. panta 2. punktu jebkura persona varētu iesniegt pieteikumu vai celt prasību attiecībā uz šo sertifikātu spēkā neesamību.

86. Lai arī konstatējums, ka papildu aizsardzības sertifikāts nav spēkā, pati par sevi vēl neizslēdz iespēju, ka pamatpatenta īpašnieks iesniedz jaunu pieteikumu par papildu aizsardzības sertifikāta piešķiršanu attiecīgajam augu aizsardzības līdzeklim, tomēr šādam pieteikumam ir jāatbilst Regulas Nr. 1610/96 prasībām. Šajā sakarā problēmas varētu radīt galvenokārt 7. panta 1. punktā noteiktais pieteikšanās termiņš — seši mēneši kopš

30 — Atbildētājas pamata prāvā 2009. gada 13. oktobra rakstveida apsvērumu 2. pielikums.

31 — "ECPA's position — on the relationship between Supplementary Protection Certificates and National Provisional Authorizations", kas ir atbildētājas pamata prāvā 2009. gada 13. oktobra rakstveida apsvērumu 1. pielikums.

32 — Iepriekš 31. zemsvītras piezīmē minētais *ECPA* nostājas dokuments, 3. lpp.

tirdzniecības atļaujas saņemšanas. Visos gadījumos, kuros šis termiņš jau ir pagājis un vairs nav iespējama tiesiskā stāvokļa atjaunošana, uz pagaidu atļaujas pamata piešķirto aizsardzības sertifikātu atzīšana par spēkā neesošiem nozīmētu, ka neatgriezeniski tiek zaudētas tajos nostiprinātās sertifikātu īpašnieku ekskluzīvās tiesības.

87. Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, šķiet piemēroti šajā lietā izvērtēt, kādas ir iespējas ierobežot prejudiciālā nolēmuma iedarbību laikā.

88. Lai arī LESD 264. pants Tiesas spriedumu iedarbības laikā ierobežošanu tieši regulē tikai attiecībā uz prasībām atzīt tiesību aktu par spēkā neesošu, Tiesa savā pastāvīgajā judikatūrā uz šajā normā ietvertu tiesību koncepciju ir atsaukusies arī prejudiciālās tiesvedības ietvaros. Tiesa to ir darījusi ne vien tādu prejudiciālo tiesvedību ietvaros, kurās tā pārbaudīja Savienības tiesību normu vai aktu spēkā esamību³³, bet arī tādu prejudiciālo tiesvedību ietvaros, kurās tai tika lūgta Savienības tiesību normu interpretācija³⁴.

33 — 2008. gada 22. decembra spriedums lietā C-333/07 *Régie Networks* (Krājums, I-10807. lpp., 118. un nākamie punkti), 1994. gada 26. aprīļa spriedums lietā C-228/92 *Roquette Frères* (*Recueil*, I-1445. lpp., 17. un nākamie punkti), 1992. gada 10. marta spriedums apvienotajās lietās C-38/90 un C-151/90 *Lomas* u.c. (*Recueil*, I-1781. lpp., 23. un nākamie punkti) un 1988. gada 29. jūnija spriedums lietā 300/86 *Van Landschoot* (*Recueil*, 3443. lpp., 22. un nākamie punkti).

34 — Par pamata spriedumu ir uzskatāms 1976. gada 8. aprīļa spriedums lietā 43/75 *Defrenne* (*Recueil*, 455. lpp., 69. un nākamie punkti).

89. Saskaņā ar šo judikatūru Tiesa, veicot Savienības tiesību normu interpretāciju, izņēmuma kārtā un saskaņā ar Savienības tiesību sistēmai piemītošo vispārīgo tiesiskās drošības principu var ierobežot jebkuras ieinteresētās personas iespējas atsaukties uz tiesību normu, ko tā ir interpretējusi, lai apstrīdētu labticīgi nodibinātas tiesiskās attiecības³⁵.

90. Atzinums, ka prejudiciālajam nolēmumam par jaunu tiesību piemērošanas jautājumu ir *ex nunc* iedarbība, rada iespēju turpmākos prejudiciālo tiesvedību gadījumos identiskus tiesību piemērošanas jautājumus piesaistīt šim ierobežojumam laikā. Proti, ja kādā agrāk pieņemtajā prejudiciālajā nolēmumā ir sniegta atbilde uz kādu tiesību piemērošanas jautājumu, Tiesai paredzot *ex nunc* iedarbību, tad arī turpmākos prejudiciālajos nolēmumos par identiskiem jautājumiem tā savas atbildes iedarbību laikā var ierobežot, to attiecinot uz iepriekšējā prejudiciālā nolēmuma izsludināšanas brīdi³⁶. Turpretī, ja Tiesa prejudiciālā nolēmuma kārtībā pirmoreiz atbild uz kādu jautājumu, nesakot šāda sprieduma *ex nunc* iedarbību, tad, kā redzams pastāvīgajā judikatūrā, tā vienmēr atteiksies

35 — 2008. gada 17. jūlija spriedums lietā C-426/07 *Krawczyński* (Krājums, I-6021. lpp., 42. punkts), iepriekš 27. zemsvirtras piezīmē minētie spriedumi lietās *Meilicke* u.c., 35. punkts, un *Bidar*, 67. punkts; 2001. gada 20. septembra spriedums lietā C-184/99 *Grzelczyk* (*Recueil*, I-6193. lpp., 51. punkts), 2000. gada 23. maija spriedums lietā C-104/98 *Buchner* u.c. (*Recueil*, I-3625. lpp., 39. punkts) un 1999. gada 4. maija spriedums lietā C-262/96 *Sürül* (*Recueil*, I-2685. lpp., 108. punkts).

36 — Skat., piemēram, 1990. gada 17. maija spriedumu lietā C-262/88 *Barber* (*Recueil*, I-1889. lpp., 40. un nākamie punkti): sprieduma iedarbības ierobežošana laikā, to attiecinot uz sprieduma pasludināšanas brīdi, un 1993. gada 6. oktobra spriedumu lietā C-109/91 *Ten Oever* (*Recueil*, I-4879. lpp., 15. un nākamie punkti): sprieduma iedarbības ierobežošana laikā, to attiecinot uz sprieduma lietā *Barber* pasludināšanas brīdi. Par šo jautājumu skat. arī Kokott, J. un Henze, T. "Die Beschränkung der zeitlichen Wirkung von EuGH-Urteilen in Steuersachen", *NJW*, 2006, 177. un 181. lpp.

turpmākajos prejudiciālajos nolēmumos attiecībā uz identisku jautājumu noteikt sprieduma iedarbības laikā ierobežojumu³⁷.

91. Pamatojoties uz Savienības tiesību sistēmai piemētošo vispārīgo tiesiskās drošības principu, Tiesa principā savu prejudiciālo nolēmumu iedarbības laikā ierobežojumu konstatē vienīgi tad, ja, pirmkārt, pastāv būtisku saimniecisko seku risks, kas lielā mērā ir saistāms ar daudzām tiesiskajām attiecībām, kas nodibinātas, labticīgi pamatojoties uz tiesisko regulējumu, kas uzskatīts par spēkā esošu, un, otrkārt, ja ir izrādījies, ka privātpersonu un dalībvalstu iestāžu veikto rīcību, kas nav saderīga ar Savienības tiesisko regulējumu, izraisīja objektīva un nozīmīga nedrošība attiecībā uz Savienības tiesību normu piemērošanas jomu, ko, iespējams, pastiprināja citu dalībvalstu vai Komisijas rīcība³⁸.

92. Šajā lietā vispirms var konstatēt, ka Tiesa līdz šim vēl nav sniegusi Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretāciju.

37 — Skat., piemēram, iepriekš 35. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Krawczyński*, 43. un nākamie punkti, un iepriekš 27. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Meilicke* u.c., 35. un nākamie punkti.

38 — Skat. iepriekš 27. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Bidar*, 69. punkts; iepriekš 35. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Grzelczyk*, 53. punkts, un iepriekš 27. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu apvienotajās lietās *Rodiers* u.c., 43. punkts.

93. Kā jau iepriekš norādīju, šajā sakarā ir jāpieņem, ka prejudiciālais nolēmums, saskaņā ar kuru augu aizsardzības līdzekļiem papildu aizsardzības sertifikāts nevar tikt piešķirts uz pagaidu tirdzniecības atļaujas, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu, pamata, var izraisīt būtiskas saimnieciskās sekas³⁹.

94. Turpretī nav tik vienkārši atbildēt uz jautājumu: vai pastāvēja objektīva un nozīmīga nedrošība attiecībā uz Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktā papildu aizsardzības sertifikāta piešķiršanas nosacījuma piemērošanas jomu, kas varēja izraisīt pamatpatentu īpašnieku un dalībvalstu iestāžu īstenoto aizsardzības sertifikātu piešķiršanas prettiesisko praksi.

95. Kā jau iepriekš skaidroju, veicot Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretāciju, pamatojoties uz tā tekstu, tiesiskā regulējuma sistēmu un mērķi, var secināt, ka augu aizsardzības līdzekļiem papildu aizsardzības sertifikāts nevar tikt piešķirts uz

39 — Skat. šo secinājumu 84. un nākamos punktus.

tirdzniecības atļaujas, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu, pamata.

1. punkta b) apakšpunkta plašas interpretācijas izpaušme⁴¹.

96. Tomēr no Tiesai iesniegtās informācijas izriet, ka daudzas dalībvalstu iestādes, kuru pilnvarās ietilpst papildu aizsardzības sertifikātu piešķiršana augu aizsardzības līdzekļiem, savā ilggadējā praksē šos sertifikātus piešķir, pamatojoties uz pagaidu tirdzniecības atļaujām, kas izsniegtas saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu. Turklāt no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka arī iesniedzējtiesa, veicot *DPMA* lēmumu pārsūdzības instances funkciju, šo praksi atbalstīja, atceļot tādu *DPMA* lēmumu, kurā *DPMA* no šīs prakses bija atkāpusies⁴⁰.

97. Turklāt lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu var konstatēt, ka prakse piešķirt papildu aizsardzības sertifikātus, pamatojoties uz pagaidu atļaujām, ir jāsaprot kā Regulas Nr. 1610/96 mērķu sasniegšanu maksimāli veicinoša šīs regulas 3. panta

98. Iesniedzējtiesa uzskata, ka viens no no-teicošajiem šīs prakses rašanās iemesliem ir bijis apsvērums, ka aktīvās vielas kā augu aizsardzības līdzekļa pagaidu tirdzniecības atļaujas, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu, dēļ praksē parasti šī aktīvā viela tiek iekļauta I pielikumā un uzreiz pēc pagaidu atļaujas sekojot galīgās atļaujas izsniegšana atbilstoši šīs direktīvas 4. panta 1. punktam. Tā iemesls esot stingrās prasības, kas saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktu, ko skata kopā ar tās 6. panta 2. un 3. punktu, tiek izvirzītas pagaidu atļaujai, lai nodrošinātu direktīvā paredzēto augsto aizsardzības līmeni. Kā paredzēts II un III pielikumā, pieteikuma iesniedzējam ir jā sagatavo apjomīgi dokumenti par šo aktīvo vielu; tam ir vajadzīgi lieli laika un naudas resursi. Arī vismaz viens preparāts ar šo aktīvo vielu dalībvalstīm dotu iespēju atbilstoši Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunkta prasībām attiecībā uz pagaidu atļauju konstatēt, ka nav sagaidāma augu aizsardzības līdzekļa kaitīga ietekme tā toksikoloģisko un ekotoksisko īpašību dēļ.

40 — Skat. šo secinājumu 22. punktu.

41 — Skat. 2009. gada 28. aprīļa lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu 37. punktu.

Turpmākā detalizētā izvērtēšana, kas notiek Savienības tiesībās paredzēto procedūru ietvaros, praksē šo prognozi parasti apstiprinot; līdz ar to sekojot aktīvās vielas iekļaušana I pielikumā — atkarībā no apstākļiem, iespējams, ar ierobežotām prasībām — un galīgās tirdzniecības atļaujas izsniegšana saskaņā ar Direktīvas 91/414 4. panta 1. punktu⁴².

esot pilnvarotas pagarināt pagaidu atļaujai sākotnēji noteikto termiņu. Arī attiecībā uz aktīvo vielu jodsulfuronu, ko aizsargā strīdīgais sertifikāts šajā pamata prāvā, Komisija savā 2003. gada 21. maija lēmumā ir noteikusi papildu termiņu līdz 2005. gada 21. maijam, lai veiktu ar šo aktīvo vielu saistīto dokumentu pilnīgu pārbaudi, kas paredzēta Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta ceturtajā daļā. Vācijā uz tā pamata 2000. gada 9. martā izsniegtā atļauja, kuras darbība sākotnēji bija ierobežota līdz 2003. gada 8. martam, saskaņā ar *PflSchG* 15.c panta 3. punktu tika pagarināta līdz 2005. gada 21. maijam. Galīgā atļauja saskaņā ar *PflSchG* 15. pantu tika izsniegta 2005. gada 13. janvārī, tādējādi Regulas Nr. 1610/96 13. panta 3. punktā ietvertais nosacījums faktiski tika izpildīts, un līdz ar to strīdīgais sertifikāts tika piešķirts ar pareizu termiņu⁴³.

99. Kā norāda iesniedzējtiesa, praksē arī tiek nodrošināts, ka pirmajai pagaidu tirdzniecības atļaujai Savienības tirgū uzreiz seko galīgā atļauja attiecībā uz to pašu līdzekli Regulas Nr. 1610/96 13. panta 3. punkta izpratnē. Tiesiskais pamats galīgās atļaujas izsniegšanai uzreiz pēc pirmās pagaidu atļaujas tirdzniecībai Savienības tirgū esot Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta ceturtais daļas regulējums. Saskaņā ar to, ja pēc 8. panta 1. punktā paredzētā maksimālā trīs gadu termiņa beigām nav pieņemts lēmums par aktīvās vielas iekļaušanu I pielikumā, tad, atkāpjoties no 6. panta, var noteikt turpmāko periodu, lai varētu veikt pilnu dokumentācijas pārbaudi un vajadzības gadījumā pārbaudīt arī visu papildu informāciju, ko pieprasa saskaņā ar 6. panta 3. un 4. punktu. Dalībvalstis šāda papildu termiņa ietvaros

100. No iesniedzējtiesas teiktā var konstatēt, ka regulai neatbilstošā prakse — piešķirt papildu aizsardzības sertifikātus, pamatojoties uz pagaidu atļaujām, kas izsniegtas saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu, — galvenokārt bija balstīta uz ikdienas procesurālajā praksē gūto pieredzi kopā ar konkrētiem

42 — Skat. 2009. gada 28. aprīļa lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu 38. punktu.

43 — Skat. 2009. gada 28. aprīļa lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu 39. un nākamos punktus.

Direktīvas 91/414 un Regulas Nr. 1610/96 noteikumiem. Manuprāt, kā sākotnēji varētu šķist, šie praktiskie apsvērumi nav pietiekami, lai atspēkotu manis ierosināto Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretāciju, saskaņā ar kuru augu aizsardzības līdzekļiem papildu aizsardzības sertifikāts nevar tikt piešķirts uz pagaidu tirdzniecības atļaujas pamata. Ņemot vērā šīs lietas īpašos apstākļus, manuprāt, šie apsvērumi tomēr ļauj secināt, ka pastāv objektīva un nozīmīga nedrošība attiecībā uz Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteiktā papildu aizsardzības sertifikāta piešķiršanas nosacījuma piemērošanas jomu, kas varēja izraisīt pieteikuma iesniedzēju un dalībvalstu iestāžu īstenoto aizsardzības sertifikātu piešķiršanas, pamatojoties uz pagaidu atļaujām Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta izpratnē, prettiesisko praksi.

aizsardzības līdzekļu nozarē. Turklāt var pieņemt, ka papildu aizsardzības sertifikātu piešķiršanas, pamatojoties uz pagaidu atļaujām, kas izsniegtas saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu, prakse ir saistāma ar objektīvu un nozīmīgu nedrošību attiecībā uz attiecīgo normu piemērošana jomu. Tādējādi ir izpildīti abi galvenie nosacījumi, kas saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ir vajadzīgi, lai ierobežotu prejudiciālā nolēmuma iedarbību laikā.

101. Ņemot vērā šīs lietas īpašos apstākļus, es tādējādi nonāku pie secinājuma, ka manis ierosinātā Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretācija var izraisīt būtiskas saimnieciskās sekas augu

102. Šajā sakarā jānorāda, ka Tiesa gadījumos, kuros tā nosaka prejudiciālā nolēmuma iedarbības laikā ierobežošanu, lielākoties konstatē atkāpi no šīs *ex nunc* iedarbības par labu pamata prāvas dalībniekiem, kā arī par labu tiem, kas pirms sprieduma pasludināšanas jau ir izmantojuši tiesību aizsardzības līdzekļus plašā nozīmē. Šādas atkāpes parasti tiek piemērotas gadījumos, kad pamata prāvas prasītājs mēģina panākt finansiālu vai citādu prasījumu apmierināšanu un Tiesa ir atbalstījusi prasītāja pausto juridisko argumentāciju⁴⁴. Šādas atkāpes no *ex nunc* iedarbības galvenā doma būtībā ir tāda, ka nebūtu taisnīgi atteikt prejudiciālā nolēmuma *ex nunc* iedarbību tām ieinteresētajām personām, kas jau pirms sprieduma izsludināšanas

44 — Skat., piemēram, iepriekš 33. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Regie Networks*, iepriekš 35. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Sürül*, iepriekš 33. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Roquette Frères*, iepriekš 36. zemsvītras piezīmē minētos spriedumus lietā *Ten Oever* un lietā *Barber* un iepriekš 34. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Defrenne*.

ir veikušas konkrētus pasākumus, lai aizsargātu savas tiesības⁴⁵.

103. Tomēr pamata prāvā šādi faktiskie apstākļi nepastāv. Ja prasītājas pamata prāvā iesniegtā prasība atcelt tiesību aktu tiktu apmierināta, prasītāja pamata prāvā nepanāktu savas prasības apmierināšanu, ar atpakaļejošu spēku nepavājinot atbildētājas pamata prāvā tiesisko stāvokli attiecībā pret citām personām. Drīzāk atbildētāja pamata prāvā ar atpakaļejošu spēku un *erga omnes* zaudētu ar papildu aizsardzības sertifikātu nodrošināto izņēmuma statusu. Ņemot vērā šīs lietas konkrētos apstākļus, atkāpe no *ex nunc* iedarbības par labu prasītājai pamata prāvā radītu nesamērīgi nelabvēlīgus apstākļus pamata prāvas atbildētājai. Manuprāt, tādēļ šajā lietā šāda atkāpe arī nebūtu piemērota.

104. Noslēgumā vēl jānorāda, ka nešķiet pārliecinošs Komisijas viedoklis, ka šajā tiesvedībā Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē *ex nunc* manis ierosinātajā nozīmē, vajadzības gadījumā turpmākajos prejudiciālajos nolēmumos par

Regulas Nr. 1610/96 15. panta piemērošanu papildu aizsardzības sertifikātiem pretēji Regulas Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta noteikumiem ierobežojot sprieduma tiesiskās sekas laikā. Šāds risinājums vispirms jau izraisītu maksimālu tiesisko nedrošību attiecībā uz to augu aizsardzības līdzekļiem izsniegto papildu aizsardzības sertifikātu spēkā esamību, kuri pagātnē tika piešķirti, pamatojoties uz pagaidu atļaujām Direktīvas 91/414 8. panta 1. punkta izpratnē. Turklāt šāds risinājums nebūtu saderīgs ar pastāvīgo judikatūru, saskaņā ar kuru prejudiciālā nolēmuma ietvaros sniegtās tiesību normas interpretācijas iedarbības laikā ierobežošana var tikt noteikta vienīgi pašā spriedumā, kurā tiek sniegta lūgtā interpretācija⁴⁶.

105. Ja Tiesa prejudiciālā nolēmuma ietvaros konstatētu — kā esmu ierosinājusi, ka augu aizsardzības līdzekļiem papildu aizsardzības sertifikāts nevar tikt piešķirts uz tirdzniecības atļaujas, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu, pamata, tad, ņemot vērā visu izklāstīto, man šķīstu vajadzīgi un pamatoti ierobežot šā sprieduma iedarbību laikā, tā iedarbību attiecinot tikai uz nākotni.

45 — Skat. iepriekš 36. zemsvītras piezīmē minēto Kokott, J. un Henze, T. viedokli, 182. lpp.

46 — Skat. tikai iepriekš 35. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Krawczyński*, 43. punkts, un iepriekš 27. zemsvītras piezīmē minēto spriedumu lietā *Meilicke* u.c., 36. punkts.

VII — Secinājumi

106. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz *Bundespatentgericht* prejudiciālo jautājumu atbildēt šādi:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 23. jūlija Regulas Nr. 1610/96 par papildu aizsardzības sertifikāta ieviešanu attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļiem 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts ir interpretējams tādējādi, ka augu aizsardzības līdzekļiem papildu aizsardzības sertifikāts nevar tikt piešķirts uz tirdzniecības atļaujas, kas izsniegta saskaņā ar Padomes 1991. gada 15. jūlija Direktīvas 91/414 par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū 8. panta 1. punktu, pamata;

- 2) uz šo Regulas (EK) Nr. 1610/96 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta interpretāciju nevar atsaukties, lai lūgtu atcelt tādu augu aizsardzības līdzekļiem izsniegto papildu aizsardzības sertifikātu, par kura piešķiršanu pieteikums, pamatojoties uz pagaidu tirdzniecības atļauju, kas izsniegta saskaņā ar Direktīvas 91/414 8. panta 1. punktu, ir iesniegts vēl pirms šā sprieduma pasludināšanas.